

Kunskapscentrum för neuropsykiatriska svårigheter hos barn och unga med diabetes
KNEP för övrig sjukvård, samhälle & skola

7. Anpassning i skola och förskola

Uppdaterad 2020-04-30

7B. Anpassning i skolan

Vid samsjuklighet diabetes och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Syfte: För tydliggörande av nödvändigt stöd till barnet/ungdomen i förskola, skola och på fritids.

Målgrupp: Föräldrar till barn och ungdomar med diabetes och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
Pedagoger som har hand om barn och ungdomar med diabetes och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Egenvård vid diabetes

Egenvården vid diabetes är komplex och kräver planering, problemlösning och att komma ihåg en mängd olika moment varje dag, dvs ställer höga krav på exekutiva förmågor. Dessa krav gäller dygnet runt och genomsyrar vardagen framöver.

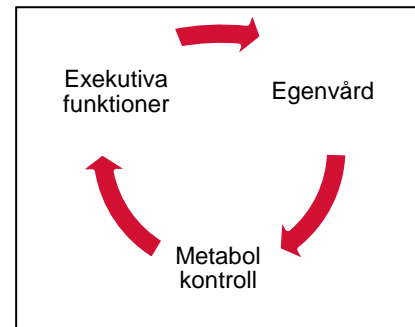
Barn med samsjuklighet

Barn med diabetes och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning har rätt till en likvärdig skolgång och inläringssituation som friska barn har. Deras hjälpbehov varierar beroende på vilken funktionsnedsättning de har och hur omfattande den är. Inget krav på diagnos (t ex ADHD, autismspektrumtillstånd, motoriska störningar, specifika inläringssvårigheter, störd språkutveckling eller intellektuell funktionsnedsättning) finns.

Påverkan från höga och låga blodsocker

- Allvarliga låga blodsocker har i forskning setts påverka funktioner som uppmärksamhet samt verbalt och visuellt minne.
- Höga blodsocker är kopplat till långsammare processhastighet och sämre exekutiva funktioner.

- Det är oklart om det är delar av barnets exekutiva svårigheter som orsakar bristande blodsockerkontroll, eller om det är bristande blodsockerkontroll som orsakar svårigheterna. Samband kan finnas åt båda håll och dessa två ”brister” bör åtgärdas parallellt.
- Det är viktigt att barnet har blodsocker 4–8 mmol/L i samband med prov i skolan.

Modell enligt Wasserman, 2015.

Stöd i egenvården i skolan

- Barn som har diabetes utan neuropsykiatriska svårigheter behöver mycket hjälp minst upp till årskurs 3 med all praktisk egenvård, dvs. injektioner, blodprovstagning, tidpassning, räkning av antal gram kolhydrater i måltider och extra stöd vid idrott och utflykter.
- I årskurs 4–6 är hjälpbehovet ofta något mindre. Barnet behöver dock alltid stöd i form av påminnelser om provtagning, injektioner, stöd vid måltider samt övervakning av insulininjektioner, även när de lärt sig att ge injektionerna själva.
- Ett barn som förutom diabetes även har neuropsykiatriska svårigheter behöver mycket stöd med praktisk hjälp i egenvården, ofta upp i högstadiet.

Behov av extra kontakt mellan föräldrar och skola är stort. Daglig rapportering, skriftligt eller muntligt om hur skoldagen varit, behövs ofta. Det är viktigt att barnet får vara delaktigt i gemensamma beslut och att diabetesvården får skötas under lektionstid.

Föreläsning om diabetes för skolpersonal

Minst en gång per månad finns föreläsning om diabetes för personal på förskola, skola och fritids på Karolinska Universitetssjukhus (Huddinge, Solna) och på Sachsska Barn- och ungdomssjukhus. Se respektive hemsida för mer information.

Lästips, bra länkar

Böcker

Elever med neuropsykiatriska svårigheter – vad gör vi och varför?

Författare, Förlag

Gunilla Carlsson Kendall, 2015.
Studentlitteratur

Länkar

https://endodiab.barnlakarforeningen.se/wp-content/uploads/sites/9/2019/06/IVP_Diabetes-F%C3%B6rskola_190604-form.pdf
https://endodiab.barnlakarforeningen.se/wp-content/uploads/sites/9/2018/08/IVP_Diabetes-Skola_180630-form2.pdf

Innehåll

Egenvårdsplan för skoldagen
Egenvårdsplan för förskolan